

Dokumentacja (fragment) złożona do konkursu na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim na 16 Międzynarodowej Wystawie Architektury w Wenecji w 2018r.

Tytuł: Amplifikacja natury

Architekci: Małgorzata Kuciewicz, Simone De Iacobis (CENTRALA)

Kuratorka: Anna Ptak

Koncepcja wystawy

Wszechświat mówi do nas językiem architektury. Wystawa w Polskim Pawilonie będzie opowieścią o procesach regulujących biosferę Ziemi: zjawiskach atmosferycznych i astronomicznych, które tworzą architekturę i są jej twórcywem.

Instalacja *Amplifikacja natury* będzie pokazywać rezultaty badań architektonicznych prowadzonych przez grupę projektową Centrala od 2012 roku. Pokażemy wybrane projekty przez pryzmat działania natury — siły grawitacji, krążenia wody i cyklu dzień-noć. Zwiedzający będą mogli się zapoznać z modelami publicznego terenu rekreacyjnego *Warszawianki* — projektu zespołu Jerzego Sołtana. Zobaczą, jak przedłużano brzask i zmierzch za pomocą koloru w domu rodzinnym Zofii i Oskara Hansenów w Szuminie. Pokażemy film o „operowaniu ogromem” w samoprezentującym się pawilonie autorstwa Jacka Damięckiego. Zaprezentujemy również własne propozycje Centrali dedykowane chronobiologii i żywiołom wody: dom wertykalnie otwarty i pawilon służący do słuchania deszczu.

Projekt odwołuje się do podstawowej funkcji Pawilonu Polskiego i całego kompleksu Giardini — funkcji wystawienniczej. Centrala dokonuje jednak symbolicznej zmiany środowiska prezentacji z tego opartego na grawitacji i powietrzu na to, które działa w oparciu o wyporność i wodę. To woda będzie nośnikiem informacji. Poprzez zabawę z unoszącymi się na niej obiektami zwiedzający będą mogli tworzyć swobodne konfiguracje modeli, ilustracji fotograficznych i filmowych. Tak zaprojektowana sytuacja wystawiennicza będzie oddawać charakter relacji — zarówno społecznych jak i przyrodniczych — między zwiedzającymi i twórcami. Kluczowym elementem programu tej wystawy będą emocje: radość, wzniosłość, strach czy obrzydzenie, jakie może wywołać fizyczny kontakt z naturą.

Proponujemy uwolnienie architektonicznej wyobraźni poprzez proces semantyczny oparty na amplifikowaniu znaczenia procesów naturalnych. Horyzontem tematycznym wystawy będzie wyłanianie się w architekturze tożsamości, która w pewien sposób odpowiada na zależności życia ludzkich zbiorowości i środowiska naturalnego. W odpowiedzi na hasło XVI Biennale Architektury „Wolna przestrzeń” chcemy pokazać, jak pomiędzy osłabianiem i wzmacnianiem sygnału zjawisk naturalnych zachodzi całe spektrum procesów tworzenia architektury. Architektury, która jest inspiracją dla wyobraźni, konstrukcją, poprzez którą możemy doświadczyć zmysłowo innej niż ludzka skali: skali planety.

Streszczenie scenariusza

Projekt *Amplifikacja natury* wykorzystuje pojęcie natury, jako procesów, a nie jedynie krajobrazów. To podejście jest przeciwne myśleniu o architekturze, jako o schronieniu przed naturą, albo narzędziu umożliwiającym do niej bezpieczny dostęp. Emocje, które niesie zabawa w wodzie, związane są z kontrastem między regularnością a nieoczekiwanymi zdarzeniami. Instalacja w Polskim Pawilonie ma przykuwać uwagę widzów swobodą ruchu w wodzie, być pretekstem do nawiązania relacji w stosunku do innych widzów — do chlapania, wprowadzania wody w ruch by poruszyć pływające eksponaty. Śledząc przepływy wody, jej lepkość, wyporność, gęstość, zwiedzający sami będą mogli odczytać z obiektów, jakie procesy naturalne są amplifikowane w realizacjach Sołtana, Hansenów, Damięckiego i Centrali.

Świadome wzmacnianie zależności między architekturą a przyrodą jest według Centrali zapomnianym czynnikiem myślenia o projektowaniu w historii polskiej architektury. Obiekty (modele, ilustracje, filmy) stworzone, by o nim opowiedzieć, nazywamy pływającym imaginariem, kładąc nacisk na czynnik wyobraźni, który łączy różne skale. Plastyka pływającego imaginariem zostanie

eksperymentalnie opracowana we współpracy Centrali z rzeźbiarką, Izą Tarasewicz. Filmy zostaną wyświetlone z projektorów umieszczonych pod ekspozytorem, na akrylowych ekranach okresowo zalewanych płytami wody.

Zgodnie z ideą „amplifikacji natury” również pozostałe elementy architektury wystawy będą podkreślały przynależność do przyrody i infrastruktury jednocześnie. Wodny ekspozytor powoduje inną dystrybucję światła w budynku, którą wzmocnimy poprzez kompozycję helioplastyczną w świetliku. Układ światła i cieni — zmienny w ciągu dnia i w ciągu sześciu miesięcy trwania wystawy — będzie czytelny też na zdjęciach wystawy. Wykonamy podniesioną podłogę z odzyskanego materiału drewnianego: antypoślizgową, przesiąkliwą, ciemniejącą pod wpływem wilgoci. Wszystkie te zabiegi podkreślą, że istotą wystawy i amplifikacji natury nie jest jedynie jej treść czy abstrakcyjne zależności, lecz doświadczenie i zmiany, jakie ze sobą niesie.